

Říční projekty „VoluntaRíos“ (Španělsko)

FORMY ÚČASTI
PRÁCE S VEŘEJNOSTÍ

Patronát nad řekami, ekologické vzdělávání,
výzkum vodních toků, ekologické uvědomění

(1) Řeka Jalón v Aragonii

V rámci projektu „VoluntaRíos“ byla pod vedením ekologů v oblasti Aragonie (Španělsko) na několika řekách provedena řada drobných opatření ke zlepšení morfologie toku. V rámci těchto opatření byla zajištěna šetrná údržba vodních toků a břehů řek, proběhlo ekologické vzdělávání a byly odebrány vzorky vody k analýze. Projekt běží od roku 2004 ve spolupráci spolků ANSAR – Asociación Naturalista de Aragón (Spolek pro životní prostředí Aragonie), Asociación Ebro Vivo (Živoucí Ebro) a Asociación de Vecinos Puente Santiago „Actur“ (Sousedský spolek Puente Santiago).

Oblast

Projekt probíhá v několika oblastech na severovýchodě Španělska, na území autonomní oblasti Aragonie. Vychází projekt „VoluntaRíos-Zaragoza“ se nachází v okrese Zaragoza a zahrnuje dílčí oblasti těchto řek: Ebro (nejdelší řeka Španělska, volně meandrující v délce 346,5 km) v úseku od Alfocea do El Burgo de Ebro; Gállego od Peñaflor až k ústí; kanál Imperial od Garrapinillos až do La Cartuja; Huerva od Cuarte k ústí. Po úspěšném skončení projektu „VoluntaRíos-Zaragoza“ vznikl projekt „VoluntaRíos-Aragón“, který byl proveden na různých úsecích hlavních toků v Aragonii.

Podnět

Rámcová směrnice o vodách [RSV], která vstoupila v platnost v roce 2000, vzbudila zájem občanů v Aragonii podílet se aktivně na ochraně vod a vodních toků. Samotná RSV totiž mimořádně požaduje kvalifikovanou spolupráci veřejnosti a dosažení dobrého stavu vod do roku 2015 ve spolupráci s ní.

Cíle

- zhodnocení stavu řek Ebro, Gállego, Huerva a kanálu Imperial
- vypracování návrhů opatření za účelem zlepšení stavu řek
- přimět příslušné úřady pracovat intenzivněji na zlepšování kvality vody
- zlepšit povědomí občanů a probudit jejich zájem zapojit se do veřejných záležitostí

(2) Pozorování ze břehu

Opatření

Průzkumná plavba: Pod vedením odborného spolupracovníka projektu byly prozkoumány vybrané úseky toku (vždy cca. 500 m) ve skupinách 15 až 20 lidí. Při prvním hodnocení stavu řeky byly úseky zmapovány a byly odebrány a zanalyzovány vzorky vody. Na základě výsledků těchto šetření byly vypracovány a realizovány návrhy opatření. Základní myšlenkou bylo umožnit každému účastníkovi provést hodnocení toku, i bez jeho předchozích znalostí. Tato hodnocení pak posloužila ke vzájemnému srovnání jednotlivých úseků.

Naučná plavba: Ke srovnávání a hodnocení jednotlivých úseků byl s pomocí příručky proveden výběr jednoho úseku toku dobré kvality, který byl stanoven jako referenční.

(3) Umístění hnízdních budek

Na výběr byly dva moduly účasti:

Modul 1 – Průzkumná a naučná plavba. Tento modul byl pokládán za obecnější a zúčastnilo se jej více osob než modulu 2. V projektové oblasti se konaly dvě průzkumné jízdy. Kromě toho obdrželi účastníci podrobné informace o životním prostředí.

Modul 2 – V rámci exkurzí byli žáci informováni o břehových ekosystémech.

Doprovodnou akcí byly tři programy a obecný vzdělávací program k prohloubení určitých témat:

- experimentální obnova úseků toku (Tramo de recuperación experimental – TREX): praktické aktivity v projektové oblasti (sbírání odpadu, průzkum živočišných a rostlinných druhů, osazování, ...)
- patronát nad řekou: naučná jízda a diskuze o vylepšujících opatřeních
- sledování břehových zón: všeobecné hodnocení říčních břehů (seminář, naučná jízda a pravidelné schůzky),
- vzdělávací program (prohlídky v obnovených mokřadech, RSV-semináře, ...).

Projekt vznikl na základě dlouholetých zkušeností ochránářských spolků. Byly použity informace o významu břehových ekosystémů a znalosti byly doplněny z jiných projektů (např. „Apadrina tus riberas“ Zaragoza; „Rius“ Cataluña; „Coast Watch“ – mezinárodní), i podle aktuálních požadavků RSV. Projekt běží ve spolupráci se sdruženími na ochranu přírody ANSAR, Ži-

Říční projekty „VoluntaRíos“ (Španělsko)

Aktéři / postup

voucí Ebro a Sousedský spolek Puente Santiago od roku 2004. Od úspěchu „VoluntaRíos-Zaragoza 2004“ je projektová oblast stále rozšiřována o současně běžící projekt „VoluntaRíos-Aragón“. Oba projekty jsou podobné, ale „VoluntaRíos-Zaragoza“ je navíc vzorovým projektem, jelikož byl první. Kromě toho je Zaragoza hlavním městem Aragonie a bude se zde konat Expo 2008. V současnosti pracuje v oblasti Aragonie celkem 30 skupin.

Náklady/ financování

Hlavní podíl financování převzal Hydrografický svaz Ebro (Confederación Hidrográfica del Ebro) – Spolkový úřad pro životní prostředí roční částkou 70.000 Euro. Dalšími přispěvateli byli Expoagua Zaragoza 2008, město Zaragoza a Ecoembes (Nadace pro využití odpadů).

Organizace zúčastněné ve vzdělávacím programu byly: Fundación CAI-ASC (Sociální fond), BSH Electrodomésticos (BSH Domácí spotřebiče), Fundación Nueva Cultura del Agua (Nadace Nová Kultura Vody), Fundación Ecología y Desarrollo (Nadace Ekologie a Rozvoj), Confederación Hidrográfica del Ebro (Hydrografický svaz Ebro), Agencia Medio Ambiental Ibón (Agentura pro životní prostředí Ibón), Dpto. de Geografía-Universidad de Zaragoza (Universita Zaragoza; obor Geografie).

Výsledky / hodnocení

Význam projektu se odráží v hojně účasti více jak 1500 osob ze všech vrstev obyvatelstva. Hodnocení provedená dobrovolníky nejsou sice striktně vědeckého charakteru; mohou ale sloužit orientačně při dalších aktivitách. Provedená opatření náležitě **podporují ekologické vzdělávání a přispívají k ekologickému uvědomění**. Kromě toho mohou motivovat příslušné úřady **změnit myšlení a přístup**: Úřady musejí provádět přísnější průzkumy a intenzivněji zasahovat v problematických případech. Projekt byl prezentován ve všech médiích, což také přispělo k lepšímu povědomí o stavu vodních toků a podpořilo nutná zlepšení.

(4) Akce sbírání odpadků na břehu

(5) Exkurze žáků podél řeky

Kontakty

Proyecto VoluntaRíos:
Armisen, 10, local.
50007 Zaragoza (Španělsko)
Tel.: +34 / 976 250 761
proyecto@voluntarios.org

Odkazy

www.voluntarios.org www.ayto-zaragoza.es
www.expozaragoza2008.es www.chebro.es
www.ecoembes.com www.coagret.com
www.ansararagon.org www.vecinosactur.tk

Zdroje obrázků: Méndez, F. y Molinero, R. (1993): Geografía de España, Barcelona (mapa); Proyecto VoluntaRíos (fotky)
Přeloženo z německých „Steckbriefe zur WRRL – Umsetzung“ od Grüne Liga e.V.
Redakce: Michael Bender, María Méndez Alday, Alexandra Gaulke, Ines Fidecke, Katrin Kusche
Přeložila: Kateřina Kolaříková
Upravila: Tereza Dvořáková

(6) Naučná cesta

Arnika
Program Ochrana přírody
Ing. Jana Vitnerová
Chlumova 17, 130 00 Praha 3
Tel/fax: 222 781 471, 222 782 808
E-mail: priroda@arnika.org
www.priroda.arnika.org

Bundesministerium
für Umwelt, Naturschutz
und Reaktorsicherheit

GRÜNE LIGA e.V.
Bundeskontaktstelle Wasser
Prenzlauer Allee 230
10405 Berlin
Tel.: +49 30 4433 91 -44 Fax: -33
E-Mail: wasser@grueneliga.de
Internet: <http://www.wrll-info.de>

Projekt „Best practice“ příklady z Německa a České republiky“ je financován Spolkovým ministerstvem životního prostředí a Spolkovým úřadem pro životní prostředí. Tyto instituce nenesou žádnou zodpovědnost za správnost a úplnost údajů ani případné narušení práv třetích osob. Názory vyjádřené v textu nemusí odpovídat názorům těchto institucí.